

Załącznik nr 4

**Standardy realizacji form wsparcia w ramach
Działania 10.4 RPO WD 2014-2020**

Wrocław, grudzień 2019 r.

Wstęp	3
1. Diagnoza potrzeb edukacyjnych.....	4
2. Standardy realizacji wybranych form wsparcia:.....	5
TYP 10.4.A.....	6
TYP 10.4.B.....	15
TYP 10.4.D.....	20
TYP 10.4.E	25
TYP 10.4.G i TYP 10.4.H	30
3. Katalog stawek maksymalnych.....	33
4. Inne szczególne wydatki	35

Wstęp

Niniejszy dokument ma na celu wyznaczyć standardy usług w ramach ogłaszanych naborów.

Ogólne zasady realizacji projektów wyznaczają dokumenty programowe, Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 oraz wytyczne Ministra Inwestycji i Rozwoju.

W przypadku działań nieopisanych w niniejszym dokumencie, sporządzając wniosek o dofinansowanie projektu należy kierować się wskazanymi dokumentami oraz pozostałymi zapisami Regulaminu konkursów. Jednocześnie Wnioskodawca powinien przyjąć założenie, że IOK nie narzuca dodatkowych ograniczeń niż te wynikające z zapisów Regulaminu konkursów.

Wsparcie udzielane w ramach niniejszych konkursów powinno przyczyniać się do:

- a) zwiększenia udziału podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty w przygotowywaniu programów nauczania oraz organizacji kształcenia praktycznego w miejscu pracy dla uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe;
- b) wyposażenia szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w nowe technologie, materiały, narzędzia itp.;
- c) zapewnienia nauczycielom, w tym nauczycielom kształcenia zawodowego oraz instruktorom praktycznej nauki zawodu możliwości aktualizowania swojej wiedzy, doskonalenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych, w tym poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy;
- d) unowocześnienia oferty kształcenia zawodowego i dostosowania jej do potrzeb lokalnego lub regionalnego rynku pracy;
- e) zwiększenia dostępu uczniów, słuchaczy i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii;
- f) dostosowania kompetencji lub kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy;

- g) wyposażenia uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne w kwalifikacje zawodowe i kompetencje pożądane na rynku pracy;
- h) ułatwienia uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w danym zawodzie przez uczniów techników i branżowych szkół I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami, którzy kształcą się w tym zawodzie;
- i) rozwijania u uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy.

Ze wsparcia mogą korzystać również:

w okresie 1.09.2017-31.08.2023 4-letnie technika oraz klasy 4-letniego technikum prowadzone w 5-letnim technikum oraz ich uczniowie i nauczyciele.

1. Diagnoza potrzeb edukacyjnych

Wnioskodawca, bez względu na typ projektu, który planuje realizować w projekcie, na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie, jest zobowiązany do opracowania ***Diagnozy potrzeb edukacyjnych***.

Diagnoza powinna dotyczyć szkoły/szkół lub placówki/placówek systemu oświaty podlegającej/podlegających pod dany organ prowadzący, planowanej/planowanych do objęcia wsparciem oraz uwzględniać indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów objętych wsparciem.

Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym. Podmiot przeprowadzający *Diagnozę* powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, biblioteki pedagogicznej.

W przypadku projektów, które obejmują działania polegające na wyposażeniu szkolnych pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego, *Diagnoza*

powinna zawierać wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia.

Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Diagnoza musi być zatwierdzona przez organ prowadzący przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. *Diagnoza* nie jest załączana do wniosku o dofinansowanie ale powinna być dostępna m.in. podczas kontroli projektu.

Najważniejsze wnioski z *Diagnozy* oraz oświadczenie, że przeprowadzono *Diagnozę potrzeb edukacyjnych*, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, muszą zostać zawarte w treści wniosku o dofinansowanie. Powyższe będzie weryfikowane na etapie oceny w ramach kryterium dostępu nr 6 na zasadzie „spełnia/nie spełnia” z możliwością jednokrotnego skierowania projektu do poprawy/uzupełnienia w zakresie skutkującym spełnieniem kryterium. Niespełnienie kryterium po wezwaniu do uzupełnienia/poprawy skutkuje odrzuceniem projektu.

W przypadku projektów obejmujących wsparcie w zakresie wyposażenia lub doposażenia, w treści wniosku o dofinansowanie należy zawrzeć oświadczenie, wskazujące, że przeprowadzona *Diagnoza potrzeb edukacyjnych* zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Powyższe będzie weryfikowane na etapie oceny w ramach kryterium dostępu nr 7 z możliwością jednokrotnego skierowania projektu do poprawy/uzupełnienia w zakresie skutkującym spełnieniem kryterium. Niespełnienie kryterium po wezwaniu do uzupełnienia/poprawy skutkuje odrzuceniem projektu.

2. Standardy realizacji wybranych form wsparcia:

Wnioskodawca w ramach ogłaszanych naborów jest zobowiązany między innymi do przestrzegania następujących zasad:

- w ramach projektu obowiązkowo należy zaplanować dla co najmniej 70% wszystkich uczniów i słuchaczy objętych wsparciem w projekcie realizację staży uczniowskich u pracodawców;

- wsparcie skierowane do nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu może być realizowane wyłącznie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów i słuchaczy;
- wsparcie w zakresie wyposażenia szkół może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów i słuchaczy;
- wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy uczniów, słuchaczy, nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki może być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań realizowanych na rzecz wsparcia kształcenia zawodowego;
- działania finansowane ze środków EFS muszą stanowić uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty, a skala działań prowadzonych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Warunek nie dotyczy działań realizowanych z programów rządowych i poprzednich konkursów w ramach działania 10.4 RPO WD 2014-2020. Oświadczenie w powyższym zakresie należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie projektu;
- działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem;
- nie ma możliwości finansowania staży uczniowskich zagranicznych dla uczniów i słuchaczy oraz staży dla kadry szkolnictwa i kształcenia zawodowego;
- w ramach Działania 10.4. nie mogą być realizowane działania o charakterze społeczno – zawodowym wdrażane w ramach Osi 9 *Włączenie społeczne*, w typie operacji 9.1.B.

Poniżej opisano warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów.

TYP 10.4.A

Organizacja praktycznych form nauczania:

- a) staże uczniowskie, o których mowa w Prawie oświatowym, dla uczniów techników i branżowych szkół I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami, uczniów branżowych szkół II stopnia oraz uczniów szkół policealnych realizowane w

rzeczywistych warunkach pracy, tj. u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z zawodem, w którym kształcą się uczniowie.

Staże uczniowskie realizowane są **zgodnie z przepisami Prawa Oświatowego**. W przypadku szkół branżowych II stopnia i szkół policealnych staże uczniowskie realizowane są na zasadach analogicznych, określających sposób ich organizacji, jak określone w Prawie Oświatowym.

W trakcie stażu uczniowskiego uczeń realizuje wszystkie albo wybrane treści programu nauczania zawodu w zakresie praktycznej nauki zawodu realizowanego w szkole, do której uczęszcza, lub treści nauczania związane z nauczaniem zawodem nieobjęte tym programem.

Dyrektor szkoły może zwolnić ucznia, który odbył staż uczniowski, z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części. Staż uczniowski jest pojęciem szerszym od praktycznej nauki zawodu, ale może obejmować praktyczną naukę zawodu. W trakcie stażu uczeń może bowiem realizować treści nauczania i nabywać umiejętności wynikające z programu nauczania zawodu (PNZ) lub treści spoza programu nauczania, które zwiększą jego szanse na późniejsze zatrudnienie w wyuczonym zawodzie. W przypadku stażu obejmującego treści programu nauczania, dyrektor szkoły będzie mógł zwolnić ucznia z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części na podstawie zaświadczenia od pracodawcy. Z kolei zagadnienia wykraczające poza zakres praktycznej nauki zawodu mogą stanowić część lub całość stażu uczniowskiego, jednak nie mogą zostać zaliczone na poczet praktycznej nauki zawodu.

Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zwane dalej „podmiotem przyjmującym na staż uczniowski”, zawiera z uczniem albo rodzicami niepełnoletniego ucznia, w formie pisemnej, **umowę o staż uczniowski**.

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski i dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z uczniem albo rodzicem niepełnoletniego ucznia, ustalają zakres treści nauczania w **programie stażu**

uczniowskiego, oraz dobowy i tygodniowy wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego. Ustalając zakres treści nauczania wskazuje się, w jakim zakresie uczeń po zrealizowaniu tych treści zostanie zwolniony z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu. Ustalenia te stanowią załącznik do umowy o staż uczniowski.

Uczeń odbywający staż uczniowski otrzymuje **miesięczne świadczenie pieniężne**, chyba że strony umowy o staż uczniowski, postanowią, że staż jest odbywany nieodpłatnie.

Miesięczne świadczenie pieniężne może stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.

Wysokość miesięcznego świadczenia pieniężnego **nie może przekraczać wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę** (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177).

W przypadku staży uczniowskich, w ramach których realizowane są treści nieobjęte programem nauczania zawodu wysokość miesięcznego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w Prawie oświatowym nie może być niższa niż to wynika z przepisów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, regulujących zasady wynagradzania młodocianych w kolejnych latach nauki.

Miesięczne świadczenie pieniężne, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt. 137 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.), jest zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych. W takiej sytuacji składkę na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obniża się do wysokości 0 PLN. Składki na ubezpieczenia społeczne są kwalifikowalne w ramach projektu, o ile obowiązki ich opłacenia wynika z przepisów prawa. W przypadkach konieczności uwzględnienia składek na ubezpieczenia społeczne należy pamiętać, że muszą być one uwzględnione w kwocie miesięcznego świadczenia pieniężnego.

Staż uczniowski może odbywać się również w okresie ferii letnich lub zimowych.

Do stażu uczniowskiego nie mają zastosowania przepisy prawa pracy, z wyjątkiem przepisów art. 183a-183e, art. 131 § 1, art. 132 § 1, art. 133 § 1, art. 134, art. 1517, art. 204 i art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, z zastrzeżeniem przepisów ust. 12-14.

Dobowy wymiar godzin stażu uczniowskiego uczniów w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat - 8 godzin. W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki funkcjonowania ucznia niepełnosprawnego w wieku powyżej 16 lat, dopuszcza się możliwość obniżenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego do 7 godzin.

Dobowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego nie może przekraczać 8 godzin, a tygodniowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego - 40 godzin.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż do 12 godzin. Przedłużenie dobowego wymiaru godzin jest możliwe wyłącznie u podmiotów przyjmujących na staż uczniowski, u których przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynika z rodzaju pracy lub jej organizacji.

Staż uczniowski może być organizowany w systemie zmianowym, z tym że w przypadku uczniów w wieku poniżej 18 lat nie może wypadać w porze nocnej.

W przypadku ucznia niepełnosprawnego odbywającego staż uczniowski przepisy Art. 121a ust. 12 i 13 Prawa oświatowego stosuje się wyłącznie za zgodą lekarza sprawującego opiekę nad tym uczniem.

Umowa o staż uczniowski określa w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) miejsce odbywania stażu uczniowskiego;
- 3) nazwę i adres szkoły, do której uczęszcza uczeń odbywający staż uczniowski;
- 4) zawód, w zakresie którego będzie odbywany staż uczniowski;
- 5) okres odbywania stażu uczniowskiego;
- 6) wysokość świadczenia pieniężnego w przypadku odpłatnego stażu uczniowskiego.

Umowa o staż uczniowski nie może dotyczyć pracy szczególnie niebezpiecznej w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 23715 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

Do stażu uczniowskiego nie mają zastosowania przepisy prawa pracy, z wyjątkiem przepisów art. 183-183, art. 131 § 1, art. 132 § 1, art. 133 § 1, art. 134, art. 1517, art. 204 i art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, z zastrzeżeniem przepisów ust. 12-14.

Umowa o staż uczniowski nie może być zawarta na okres dłuższy niż okres nauki.

Umowa o staż uczniowski może być rozwiązana, na piśmie, przez każdą ze stron z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia.

Jeżeli uczeń przestał być uczniem szkoły przed końcem obowiązywania umowy dyrektor szkoły powiadamia o tym podmiot, który przyjął ucznia na staż uczniowski, a umowa o staż uczniowski wygasa.

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski lub uczeń albo rodzice niepełnoletniego ucznia niezwłocznie zawiadamiają dyrektora szkoły o wypowiedzeniu umowy o staż uczniowski oraz przyczynie wypowiedzenia.

W czasie odbywania stażu uczniowskiego opiekę nad uczniem sprawuje wyznaczony przez podmiot przyjmujący na staż uczniowski **opiekun stażu uczniowskiego**. Na etapie przygotowań do realizacji programu stażu uczniowskiego są wyznaczani opiekunowie stażystów. Każdy przyjęty stażysta ma przydzielonego opiekuna. Na jednego opiekuna stażu nie może przypadać jednocześnie więcej niż 6 stażystów. Opiekun stażysty jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na staż uczniowski.

Opiekunem stażu uczniowskiego może być osoba spełniająca warunek określony w art. 120 ust. 3a Prawa oświatowego. Spełnienie tego warunku jest potwierdzane oświadczeniem opiekuna stażu uczniowskiego.

Koszty wynagrodzenia opiekuna stażysty w podmiocie przyjmującym na staż – o ile są zasadne i zostały przewidziane w projekcie – powinny uwzględniać jedną z opcji:

- a) refundację podmiotowi przyjmującemu na staż wynagrodzenia opiekuna stażysty w zakresie odpowiadającym częściowemu lub całkowitemu zwolnieniu go od świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad grupą stażystów, przez okres 150 godzin stażu, w wysokości obliczonej jak za urlop wypoczynkowy, ale nie więcej niż 5000 zł brutto. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin stażu zrealizowanych przez uczniów (taka forma refundacji nie przysługuje osobom prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą);
- b) refundację podmiotowi przyjmującemu na staż dodatku do wynagrodzenia opiekuna stażysty, w sytuacji, gdy nie został zwolniony od świadczenia pracy, w wysokości nieprzekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad grupą stażystów, ale nie więcej niż 500 zł brutto, za realizację 150 godzin stażu zawodowego. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin stażu zrealizowanych przez uczniów);
- c) refundację podmiotowi przyjmującemu na staż wynagrodzenia opiekuna stażysty, który będzie pełnił funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu i dla którego praca z uczniami będzie stanowić podstawowe zajęcie – do wysokości wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki Zawodu (taka forma refundacji nie przysługuje osobom prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą).

Wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa powyżej, nie zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy.

Koszt refundacji wynagrodzenia opiekuna stażysty nie jest zakupem usługi w rozumieniu ustawy o podatku VAT i nie stanowi zamówienia publicznego. A zatem do refundacji kosztu wynagrodzenia opiekuna stażysty lub praktykanta nie mają zastosowania przepisy dotyczące

zamówień publicznych, w tym zasady konkurencyjności określonej w podrozdziale 6.5 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. Jednocześnie wytyczne nie obligują Beneficjentów do wyboru pracodawców przyjmujących na staż w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych i zasady konkurencyjności.

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski zapewnia uczniowi stanowisko pracy wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu uczniowskiego na zasadach dotyczących pracowników określonych w odrębnych przepisach, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem tego stażu - odpowiednie środki ochrony indywidualnej. Ponadto podmiot ten zapewnia w szczególności:

- 1) pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej;
- 2) dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno-bytowych;
- 3) dietę na zasadach uzgodnionych z armatorem - w przypadku uczniów odbywającym staż uczniowski na statkach morskich i śródlądowych;
- 4) świadczenia na zasadach określonych dla załóg statków - w przypadku uczniów odbywających staż uczniowski na statkach morskich i śródlądowych, wyokrętowanych ze statku za granicą wskutek wypadku lub choroby.

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski jest obowiązany wystawić na piśmie **zaświadczenie o odbyciu stażu uczniowskiego**, które określa w szczególności okres odbytego stażu uczniowskiego, rodzaj realizowanych zadań i umiejętności nabyte w czasie odbywania stażu uczniowskiego.

Okres odbytego stażu uczniowskiego, na podstawie zaświadczenia, o którym mowa powyżej, zalicza się do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty

związane z odbywaniem stażu uczniowskiego (np.: koszty dojazdu, koszty zakupu materiałów i narzędzi zużywalnych niezbędnych stażycie do odbycia stażu, szkolenia BHP stażysty, itp.) w wysokości nieprzekraczającej 5 000 zł brutto na 1 osobę odbywającą staż. Powyższa kwota może zostać zwiększona jedynie w sytuacji konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z udziałem uczniów w stażu, wynikających ze zwiększonego wymiaru czasu trwania ww. form wsparcia. Katalog wydatków nie obejmuje wyposażenia stanowiska stażu zawodowego lub praktyki zawodowej. Koszty zakupu materiałów i narzędzi zużywalnych niezbędnych stażycie do odbycia stażu należy rozumieć jako koszty zakupu materiałów ulegających zużyciu, wyczerpaniu lub degradacji w wyniku normalnej eksploatacji w czasie realizacji zadań stażowych, w przypadku gdy brak ich finansowania w projekcie skutkowałbyubożeniem praktycznego wymiaru stażu; powinny to być wyłącznie materiały w ilości niezbędnej i ściśle powiązanej z programem kształcenia i programem stażu.

Organizacja stażu uczniowskiego stanowi usługę kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego. Usługi kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego finansowane w co najmniej 70% ze środków publicznych podlegają zwolnieniu z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 29 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Zwolnieniu podlega też świadczenie usług i dostawa towarów ściśle z tymi usługami kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego związanych. Pojęcie „finansowanie ze środków publicznych” obejmuje zarówno sytuacje, gdy ww. usługi opłacane są przez podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych, jak i gdy usługi te opłacają inne podmioty bezpośrednio dysponujące tymi środkami. W sytuacji, gdy dana usługa zwolniona jest z podatku VAT, obowiązek wystawienia faktury dokumentującej sprzedaż usług zwolnionych występuje tylko wtedy, gdy nabywca tego zażąda. W innym przypadku pozostaje w gestii stron transakcji, jakie dokumenty będą prawidłowe. Możliwe jest zatem udokumentowanie transakcji innym dokumentem księgowy (zgodnym z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości), np. z wnioskiem o refundację. Refundacja wydatków przysługuje podmiotowi przyjmującemu na staż uczniowski na zasadach i w wysokości określonej w porozumieniu lub umowie zawartej pomiędzy podmiotem kierującym na staż uczniowski a podmiotem przyjmującym na staż uczniowski. Podmiot przyjmujący na staż

uczniowski wnioskuję o refundację wydatków w kwotach brutto. Podmiot przyjmujący na staż powinien dysponować dokumentami potwierdzającymi realizację stażu, na wypadek kontroli przeprowadzanych przez beneficjenta lub organy uprawnione. Dokumentami taki mogą być np. program stażu, dziennik stażu, lista obecności stażysty.

W sytuacji wystąpienia problemów w związku z realizacją stażu, beneficjent jest zobowiązany do podjęcia natychmiastowej reakcji i zniwelowania skutków problematycznej sytuacji.

IZ RPO preferuje do wyboru projekty, w których pracodawcy partycypują w wymiarze co najmniej 5% w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Odpowiednie informacje należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie projektu oraz dokumentach regulujących odbywanie stażu lub praktyki zawodowej.

IZ RPO preferuje projekty, w których w pierwszej kolejności będą kierowani na staż uczniowski uczniowie, którzy nie realizują kształcenia praktycznego u pracodawców.

Działania wymienione w typie projektu 10.4 A będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów i słuchaczy objętych wsparciem.

UWAGA!

Zgodnie z kryterium dostępu nr 3 co najmniej 70% wszystkich uczniów i słuchaczy objętych wsparciem w projekcie musi odbyć staż uczniowski.

Każde zwiększenie liczby uczniów i słuchaczy objętych wsparciem w trakcie realizacji projektu powinno skutkować adekwatnym zwiększeniem liczby uczniów i słuchaczy odbywających staż uczniowski. IZ RPO WD weryfikuje spełnienie Kryterium dostępu nr 3 na każdym etapie realizacji projektu, w tym także na jego zakończenie.

TYP 10.4.B

Uruchamianie i dostosowywanie kształcenia i szkolenia w zawodach, na które występuje potwierdzone zapotrzebowanie rynku, w szczególności poprzez:

- a) udział przedsiębiorców w identyfikacji i prognozowaniu potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy, co pozwoli na efektywne zarządzanie ofertą edukacyjną i szkoleniową szkół i placówek;
- b) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów zawodowych oraz egzaminów potwierdzających kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, przez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZIU, CKZ, u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną lub właściwą izbę rzemieślniczą do przeprowadzania egzaminów zawodowych, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach zawodowych w charakterze egzaminatorów;
- c) tworzenie klas patronackich w szkołach;
- d) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- e) opracowanie lub modyfikację programów nauczania;
- f) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach POWER;
- g) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z uczelniami wyższymi;
- h) dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom i słuchaczom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych;
- i) organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminów maturalnych, kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów, szkoleń i zajęć przygotowujących do egzaminów zawodowych oraz kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich;

- j) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych;
- k) wsparcie uczniów lub słuchaczy w zakresie potwierdzania umiejętności zawodowych nabywanych przez uczniów kształcących się w danym zawodzie w ramach przygotowania do uzyskania uprawnień zawodowych;
- l) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie;
- m) realizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w art. 117 ust. 1a pkt 1, 2, 3 i 5 Prawa oświatowego;
- n) doradztwo zawodowe;
- o) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców oraz młodocianych pracowników wypełniających obowiązek szkolny w formie przygotowania zawodowego, zorganizowane u pracodawcy na podstawie umowy o pracę, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy;
- p) tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów;
- q) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w nowe technologie, materiały, narzędzia poprzez możliwość sfinansowania w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;
- r) kompleksowe programy kształcenia praktycznego organizowane w miejscu pracy;
- s) wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego;

- t) kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy.

Powyższe formy wsparcia można realizować we współpracy ze stworzonymi w ramach RPO 2014-2020 bądź istniejącymi CKZiU lub CKZ albo z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół, o ile wynika to z charakteru realizowanych działań.

Projekty, w których zaplanowana formy wsparcia opisane w punkcie b), c), d), e), f) lub g) muszą być prowadzone z uwzględnieniem prognoz dotyczących zapotrzebowania na rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach, z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz oraz uzupełniająco informacji ilościowych i jakościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy Komisji Europejskiej portalu EU Skills Panorama, a także w przygotowanej przez MEN „**Prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy**” opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski jako Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Kurs kompetencji ogólnych w ramach formy wsparcia określonej w pkt. m) nie może stanowić jedynej i odrębnej formy wsparcia w projekcie, musi być uzupełnieniem kształcenia zawodowego.

Projekty, w których zaplanowano realizację form wsparcia właściwych dla typu projektu B w szczególności powinny dotyczyć kształcenia w kierunkach związanych z gospodarką regionalną na podstawie dokonanej analizy potrzeb pn. „Analiza potrzeb szkół zawodowych pod kątem wyzwań regionalnego rynku pracy” dostępnej na stronie <http://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/przeczytaj-analazy-raporty-i-podsumowania/opracowania-i-analazy/>.

Zakres wsparcia dotyczący **tworzenia** w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe **warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy** właściwe dla nauczanych zawodów, (o którym mowa w punkcie p i q) obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego zgodnie z następującymi warunkami i możliwościami:

- wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe celem zapewnienia zgodności planowanego doposażenia z najnowszymi technikami i technologiami;
- wyposażenie odpowiada potrzebom konkretnej jednostki oświatowej i jest zgodne z podstawą programową kształcenia w zawodach dla danego zawodu;
- można korzystać z katalogów wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów, które zostały opracowane przez MEN i są udostępnione za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN <https://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spoecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>) - katalogi stanowią katalogi otwarte i mają charakter pomocniczy;
- dopuszcza się dofinansowanie kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;
- inwestycje infrastrukturalne są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:
 - nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
 - potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb;

- infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania lub w przypadku braku możliwości jej zastosowania wykorzystano mechanizm racjonalnych usprawnień, zgodnie z warunkami określonymi w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.

Kompleksowe programy kształcenia praktycznego organizowane w miejscu pracy, o których mowa w pkt r), muszą być zgodne z poniższymi warunkami:

a) programy kształcenia w miejscu pracy obejmują działania polegające na zwiększeniu udziału pracodawców/przedsiębiorców w organizacji i realizacji kształcenia praktycznego w rzeczywistych warunkach pracy;

b) programy powinny być realizowane we współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami/przedsiębiorcami;

c) w realizację programów mogą być również zaangażowane CKZ lub CKZiU. Do głównych zadań tych podmiotów należy w szczególności:

- i) pośrednictwo pomiędzy środowiskiem szkolnym a pracodawcami/przedsiębiorcami, w tym pełnienie funkcji punktów kontaktowych dla tych podmiotów;
- ii) podejmowanie działań związanych z zachęcaniem szkół oraz pracodawców/przedsiębiorców do współpracy oraz inicjowanie tej współpracy;
- iii) świadczenie usług doradczych dla szkół, placówek systemu oświaty i przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia kształcenia praktycznego w miejscu pracy;
- iv) realizacja usług wspierających prowadzenie kształcenia w miejscu pracy, w tym przygotowanie uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do udziału w stażach u pracodawców/przedsiębiorców.

Kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy może być realizowane poprzez:

- a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty;
- b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu

dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia uczniów lub słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego;

- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia uczniów lub słuchaczy;
- d) wdrożenie nowych form i programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty;
- e) tworzenie i realizację zajęć o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych w szkołach lub placówkach systemu oświaty;
- f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy;
- g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych;
- h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 201-202 w ramach POWER;
- i) doradztwo zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;
- j) realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.

Działania w zakresie kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy mogą stanowić jedynie uzupełnienie do działań ukierunkowanych na wspieranie uczniów w zakresie przedmiotów zawodowych.

TYP 10.4.D

Doradztwo edukacyjno-zawodowe, uwzględniające potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek m.in. poprzez:

- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców

edukacyjno-zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach;

- b) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów;
- c) tworzenie Punktów Informacji i Kariery (PIK);
- d) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego, może obejmować m.in.:
 - i) zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej m.in. poprzez tworzenie regionalnych systemów informacji edukacyjno-zawodowej, w tym dostępnej on-line
 - ii) realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego na poziomie lokalnym i regionalnym.

Wsparcie skierowane jest do publicznych i niepublicznych szkół, w tym szkół specjalnych i placówek systemu oświaty, w tym doradców zawodowych oraz nauczycieli wyznaczonych do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego.

Tworzenie **Punktów Informacji i Kariery (PIK)** jest możliwe w szkołach ponadpodstawowych, centrach kształcenia ustawicznego, CKZiU lub innych zespołach realizujących zadania CKZiU umożliwiające realizację doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów i słuchaczy szkół i placówek systemu oświaty i osób dorosłych. W przypadku braku wykwalifikowanego doradcy zawodowego w szkole, w punktach tych mogą być zatrudnieni nauczyciele-doradcy zawodowi. Utworzenie i funkcjonowanie punktów nie zwalnia dyrektora szkoły z obowiązku wyznaczenia osoby realizującej zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w przypadku braku doradcy zawodowego w szkole.

Zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego, powinno być zgodne z następującymi warunkami:

- program zewnętrznego wsparcia powinien przyczynić się do zwiększenia dostępu do usług doradztwa zawodowego opartych na rzetelnej informacji edukacyjno-zawodowej;

- zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej może obejmować tworzenie regionalnych systemów informacji edukacyjno-zawodowej, w tym dostępnej on-line;
- zakres wsparcia wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na jej specyficzne potrzeby;

Realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego **na poziomie lokalnym** obejmuje następujące etapy:

- przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa zawodowego w szkole, w celu identyfikacji potrzeb szkoły w zakresie doradztwa zawodowego;
- opracowanie planu zewnętrznego wsparcia szkoły w zakresie doradztwa zawodowego przez doradców-konsultantów;
- wdrożenie i realizacja planu wsparcia szkoły w zakresie doradztwa zawodowego;
- tworzenie i rozwój sieci doradców edukacyjno – zawodowych oraz sieci instytucji;
- monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty.

Osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego jest doradca-konsultant. Doradca-konsultant jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z placówką w realizacji zewnętrznego wsparcia na poziomie powiatu. Doradca-konsultant to osoba zatrudniona w poradni psychologiczno – pedagogicznej, powiatowej placówce doskonalenia nauczycieli, w CKZiU, CKU lub CKZ. Do zadań doradcy-konsultanta należy pomoc w diagnozie potrzeb szkoły oraz dostosowanie oferty doskonalenia do zdiagnozowanych potrzeb, a następnie pomoc w zbudowaniu planu wspomaganie i jego realizacji.

Na podstawie wyników diagnozy doradca – konsultant, we współpracy ze szkołą lub placówką systemu oświaty, opracowuje plan wsparcia ww. podmiotów.

Plan powinien zawierać propozycję działań i rozwiązań ukierunkowanych na podniesienie jakości usług świadczonych w szkole lub placówce systemu oświaty z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, czyli tzw. formy doskonalenia doradztwa zawodowego.

Plan wsparcia szkoły powinien uwzględniać konieczność wykorzystania potencjału i zasobów szkoły. Wśród realizatorów zadań określonych w planie wsparcia szkoły wyróżnić należy:

kadrę szkoły, doradców-konsultantów oraz instytucje zewnętrzne wspierające szkolne doradztwo zawodowe (w tym pracodawców, organizacje pracodawców, samorządy gospodarcze lub inne organizacje gospodarcze, stowarzyszenia lub samorządy zawodowe, szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, poradnie psychologiczno–pedagogiczne, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe).

Katalog działań możliwych do zrealizowania w ramach planu wsparcia szkoły obejmuje:

- udzielanie pomocy doradcom edukacyjno - zawodowym w organizowaniu szkolnych spotkań, konkursów itp. poświęconych doradztwu zawodowemu;
- współpracę przy organizacji spotkań poświęconych doradztwu zawodowemu z uczniami, rodzicami, radami pedagogicznymi, zespołami wychowawców oraz przedstawicielami pracodawców lub przedsiębiorców;
- inicjowanie współpracy z zewnętrznymi instytucjami wspierającymi szkolne doradztwo zawodowe;
- udostępnianie informacji, np. o instytucjach zewnętrznych wspierających doradztwo zawodowe, opisanych w mapie lokalnej sieci doradztwa zawodowego lub możliwościach pozyskania materiałów z zakresu doradztwa zawodowego;
- inicjowanie i koordynowanie konkursów, konferencji i innych przedsięwzięć z dziedziny doradztwa zawodowego o zasięgu lokalnym;
- wspieranie aktywności szkoły w środowisku lokalnym poprzez udział w targach szkolnych, organizacji lub udziale w tzw. drzwiach otwartych;
- organizacja wspólnych warsztatów, spotkań oraz konferencji z udziałem przedstawicieli instytucji zajmujących się doradztwem w powiecie, władz lokalnych, przedstawicieli pracodawców lub przedsiębiorców czy szkół wyższych.

Działania związane z tworzeniem i rozwojem sieci doradców edukacyjno - zawodowych i instytucji mają na celu:

- identyfikację osób zajmujących się problematyką doradztwa zawodowego w szkołach, placówkach systemu oświaty i instytucjach danego powiatu;
- inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć umożliwiających wymianę doświadczeń osobom zainteresowanym doradztwem zawodowym (dyrektorom, doradcom zawodowym, pedagogom, psychologom, nauczycielom);

- podejmowanie działań integrujących środowisko osób zajmujących się w szkołach i innych instytucjach problematyką doradczą;
- budowanie współpracy osób odpowiedzialnych za doradztwo zawodowe w powiecie;
- organizacja warsztatów dla członków sieci doradców edukacyjno - zawodowych z terenu powiatu, z uwzględnieniem problematyki doradztwa zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wymianę informacji, np. o wydarzeniach powiatowych dotyczących doradztwa, informacji z regionalnego rynku pracy, oferty edukacyjnej szkół, badań i analiz dotyczących lokalnego rynku pracy i dobrych praktyk, propagowanie działań doradczych.

Realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego **na poziomie regionalnym** obejmuje następujące etapy:

- współpracę z ORE w zakresie doskonalenia kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie doradztwa zawodowego, w tym m.in. wykorzystania zasobów doradztwa na potrzeby regionu, gromadzenia i udostępniania informacji edukacyjno-zawodowej;
- współpracę z instytucjami wojewódzkimi na rzecz rozwoju doradztwa zawodowego w regionie, w tym tworzenie i rozwój wojewódzkiej sieci współpracy doradców i instytucji;
- zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej na poziomie regionu, w tym dostępnej online;
- doskonalenie kadry doradców-konsultantów;
- koordynowanie i monitorowanie działań z zakresu doradztwa zawodowego podejmowanych na poziomie lokalnym;
- współorganizowanie we współpracy z doradcami-konsultantami, instytucjami tworzącymi sieć wsparcia doradztwa zawodowego, regionalnymi/lokalnymi pracodawcami lub przedsiębiorcami przedsięwzięć na rzecz rozwoju doradztwa edukacyjno-zawodowego, np. targi edukacyjne, targi pracy, festiwale zawodów.

Osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego na poziomie regionalnym jest konsultant wojewódzki.

Konsultant wojewódzki jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z doradcami-konsultantami w realizacji zewnętrznego wsparcia na poziomie powiatu. Konsultant wojewódzki to osoba zatrudniona w wojewódzkim ośrodku doskonalenia nauczycieli lub w CKZ lub w CKZiU.

TYP 10.4.E

Przygotowanie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia oraz wsparcie ich w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej pod potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy m.in. poprzez:

- a) przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do utworzenia CKZ, CKZiU lub innego zespołu realizującego zadania CKZ lub CKZiU dla określonej branży/zawodu;
- b) wsparcie realizacji zadań dla określonych branż/zawodów przez CKZ, CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZ lub CKZiU.

Forma wsparcia opisana w pkt a) może stanowić wyłącznie uzupełnienie działań realizowanych w ramach formy wsparcia opisanej w pkt b).

Zakres wsparcia opisanego w pkt a) - udzielanego **na rzecz przygotowania szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do utworzenia CKZ, CKZiU** lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU obejmuje m. in:

- wyposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ lub CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU w sprzęt i pomoce dydaktyczne do prowadzenia nauczania w zawodach z określonej branży/zawodzie;
- rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZiU do realizacji nowych zadań;
- doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe

wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU.

Wsparcie na rzecz wyposażenia szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU jest realizowane zgodnie z następującymi warunkami:

- wyposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe celem zapewnienia zgodności planowanego doposażenia z najnowszymi technikami i technologiami;
- wyposażenie odpowiada potrzebom konkretnej jednostki oświatowej i jest zgodne z podstawą programową kształcenia w zawodach dla danego zawodu;
- można korzystać z katalogów wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów, które zostały opracowane przez MEN i są udostępnione za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN <https://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiez-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>) - katalogi stanowią katalogi otwarte i mają charakter pomocniczy;
- dopuszcza się dofinansowanie kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;
- inwestycje infrastrukturalne są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:
 - nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
 - potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb;

- infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania lub w przypadku braku możliwości jej zastosowania wykorzystano mechanizm racjonalnych usprawnień, zgodnie z warunkami określonymi w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.

Wsparcie realizacji zadań dla określonych branż/zawodów przez CKZ, CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZ lub CKZiU może objąć w szczególności:

- inicjowanie współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym monitorowanie potrzeb ww. podmiotów w zakresie współpracy, także w zakresie doskonalenia nauczycieli lub praktycznej nauki zawodu uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli;
- tworzenie sieci współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w danej branży/zawodzie w celu wymiany dobrych praktyk;
- wdrażanie i upowszechnianie nowych technologii;
- opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego osób dorosłych, w tym osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych;
- organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli stażystów;
- organizowanie kursów pedagogicznych dla instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- wsparcie szkół w realizacji doradztwa zawodowego;
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, w tym również wersji on-line, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy;
- prowadzenie współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Zakres wsparcia udzielanego na rzecz **doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli**, w tym nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ, CKZiU, może objąć w szczególności:

- kursy lub szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;
- praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym szkolenia branżowe, o których mowa w art. 3 pkt.7 oraz art. 70c Karty nauczyciela, realizowane odpowiednio u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność związana jest z nauczaniem zawodem lub branżą;
- studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);
- wspieranie istniejących, budowanie nowych lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;
- realizację programów wspomaganiania;
- programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;
- wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach POWER.

Ponadto, powyższy zakres wsparcia powinien uwzględniać następujące warunki:

- zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowaniem ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowaniem rynku pracy;

- realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem lub branżą powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami których działalność jest związana z nauczaniem zawodem lub branżą;
- realizacji wsparcia, o którym mowa wyżej powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim lub lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli;
- praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin;
- studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- preferowane są w pierwszej kolejności studia podyplomowe oraz kursy kwalifikacyjne przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo nowoutworzonych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli;

Programy wspomaganie są formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół i placówek systemu oświaty. Program wspomaganie powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Zakres wspomaganie wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów. Realizacja programów wspomaganie obejmuje następujące etapy:

- przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy;
- prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
- monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

Szkolenia branżowe realizowane są na zasadach określonych w Karcie nauczyciela i akcie wykonawczym, wydanym na podstawie art. 70d tej ustawy.

Beneficjenci są zobowiązani do zapewnienia **funkcjonowania ze środków innych niż europejskie, utworzonych w ramach projektu CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ, CKZiU, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu.**

TYP 10.4.G i TYP 10.4.H

10.4.G. Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy (np. staże nauczycieli w przedsiębiorstwach).

10.4.H. Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu pod kątem kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, wykorzystania metod eksperymentu naukowego w edukacji i metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia oraz stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy.

W ramach obydwu typów możliwe jest wsparcie w szczególności poprzez:

- a) kursy lub szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne) w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;
- b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym szkolenia branżowe o których mowa w art. 3 pkt 7 oraz art.70c Karty nauczyciela realizowane odpowiednio u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem lub branżą;
- c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);
- d) wspieranie istniejących, budowanie nowych lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;
- e) realizację programów wspomagania;
- f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;
- g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach POWER.

Szkolenia branżowe realizowane są na zasadach określonych w Karcie nauczyciela i akcie wykonawczym, wydanym na podstawie art. 70d tej ustawy.

Ponadto, zakres wsparcia w typie projektu G i H powinien uwzględniać następujące warunki:

- zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe

w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowaniem ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli określonych kwalifikacji, umiejętności lub kompetencji oraz z zapotrzebowaniem rynku pracy;

- realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;
- realizacji wsparcia, o którym mowa wyżej powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim lub lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli;
- praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin;
- studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- preferowane są w pierwszej kolejności studia podyplomowe oraz kursy kwalifikacyjne przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo nowoutworzonych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli;

Programy wspomagania są formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół i placówek systemu oświaty. Program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Zakres wspomagania wynika z analizy

indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów. Realizacja programów wspomaganie obejmuje następujące etapy:

- przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy;
- prowadzenie procesu wspomaganie w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
- monitorowanie i ocena procesu wspomaganie z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

W ramach typu projektu 10.4.H zakres wsparcia powinien obejmować w szczególności kształtowanie systemu wartości i postaw zawodowych, przygotowujących do pracy z dziećmi i młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dotyczy to w szczególności rozpoznawania i zaspokajania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawania indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych, wpływających na jego funkcjonowanie. Wsparcie to służy tworzeniu w placówkach ogólnodostępnych warunków do edukacji dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

3. Katalog stawek maksymalnych

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności* IOK określa ceny rynkowe w zakresie najczęściej pojawiających się wydatków w danej grupie realizowanych projektów tzw. katalog maksymalnych dopuszczalnych stawek dla towarów i usług (w tym wynagrodzeń) dla projektów, finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w ramach niniejszego konkursu. Katalog nie dotyczy kwot określonych we wcześniejszych częściach dokumentu.

Działanie 10.4 (kwoty brutto)		
Nazwa kosztu	Maksymalna stawka	Dodatkowe uwagi/informacje
Nauczyciel prowadzący zajęcia pozalekcyjne z uczniami (zatrudniony zgodnie z Kartą Nauczyciela w innej niż wspierana w projekcie szkoła/placówka oświatowa).	nie wyższe niż wynagrodzenie za jedną godzinę prowadzenia zajęć ustalone w sposób określony w art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela dla nauczyciela dyplomowanego posiadającego wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magister, magister inżynier lub równorzędny oraz realizującego tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, o którym mowa w art. 42 ust. 3 w tabeli w lp. 3 tej ustawy.	Podczas całego procesu wyboru projektów do dofinansowania obowiązuje stawka aktualna na dzień ogłoszenia konkursu. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy pomiędzy ogłoszeniem naboru, a etapem negocjacji wejdzie w życie nowa stawka wynagrodzenia. Wówczas możliwe jest uwzględnienie nowej stawki zaproponowanej przez Wnioskodawcę podczas etapu negocjacji. Uwzględnienie podwyżki może nastąpić wyłącznie według stawki obowiązującej, która weszła w życie. Niedopuszczalne jest uwzględnianie planowanych/projektowanych podwyżek, które nie zostały zatwierdzone przez ustawodawcę.
Nauczyciel prowadzący zajęcia pozalekcyjne z uczniami (zatrudniony zgodnie z Kartą Nauczyciela we wspieranej w projekcie szkole/placówce oświatowej). Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela: nauczyciel wymieniony w art. 1 ust. 1, którzy w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej prowadzą zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz.	zgodnie z zapisami art. 35 ust. 3. Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela według stawki osobistego zaszerogowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy.	Podczas całego procesu wyboru projektów do dofinansowania obowiązuje stawka aktualna na dzień ogłoszenia konkursu. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy pomiędzy ogłoszeniem naboru, a etapem negocjacji wejdzie w życie nowa stawka wynagrodzenia. Wówczas możliwe jest uwzględnienie nowej stawki zaproponowanej przez Wnioskodawcę podczas etapu negocjacji. Uwzględnienie podwyżki może nastąpić wyłącznie według stawki obowiązującej, która weszła w życie. Niedopuszczalne jest uwzględnianie planowanych/projektowanych podwyżek, które nie zostały zatwierdzone przez ustawodawcę.
Doradca zawodowy (w przypadku zatrudnienia na umowę cywilno-prawną gdy jego zaangażowanie nie przekracza 4 godzin tygodniowo)	75	60 min
Miesięczne świadczenie pieniężne	nie może przekraczać wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę	

W trakcie realizacji projektu w uzasadnionych sytuacjach za zgodą IOK dopuszcza się zmianę projektu polegającą na odstępstwie od zapisów regulaminu w zakresie standardu usług oraz katalogu dopuszczalnych stawek. Zmiana projektu może wynikać:

- ze zmiany przepisów regulujących realizację projektu i ich interpretacji,
- z zamówień udzielanych w ramach projektu realizowanych zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych,
- z braku na rynku ofert mieszczących się w stawkach zaakceptowanych przez IOK,
- z sytuacji nieprzewidzianych przez IOK na etapie regulaminu konkursu.

4. Inne szczególne wydatki

Cross-financing to zasada, która pozwala finansować w projekcie z Europejskiego Funduszu Społecznego część wydatków typowych dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dzięki temu możliwa jest realizacja projektów bardziej kompleksowych, które lepiej dopasowują się do potrzeb Beneficjenta. Na przykład możliwe jest sfinansowanie prac z zakresu przystosowania budynków i pomieszczeń do korzystania z nich przez osoby z niepełnosprawnościami poprzez wykonanie podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach działania będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing, zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w okresie programowania na lata 2014-2020”. Wydatki objęte mechanizmem cross-financingu są objęte zasadami kwalifikowalności dotyczącymi Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W związku z powyższym Wnioskodawca winien przestrzegać między innymi zasady trwałości projektu opisanej w powyżej wymienionych wytycznych.

Wartość wydatków w ramach cross- financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego na poziomie projektu z wyjątkiem doposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego, gdzie wartość cross-financingu nie może przekroczyć 20% finansowania unijnego na poziomie projektu.

Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki powinny wynikać z potrzeby realizacji danego projektu i stanowić logiczne uzupełnienie działań. Cross-financing powinien być bezpośrednio powiązany z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu.

W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie:

- a) zakupu nieruchomości;
- b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku;
- c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

Cross-financing nie może dotyczyć kosztów pośrednich.

Zakup środków trwałych, za wyjątkiem zakupu nieruchomości, infrastruktury i środków trwałych przeznaczonych na dostosowanie lub adaptację budynków i pomieszczeń, nie stanowi wydatku w ramach cross-financingu. Ponadto należy zwrócić uwagę na rozróżnienie pomiędzy remontem budynku, który nie jest dopuszczalny w ramach cross-financingu, a dostosowaniem budynku do potrzeb projektu. Remontem budynku będzie w szczególności wykonywanie prac związanych z elewacją budynku lub innych prac remontowych niezwiązanych bezpośrednio z realizowanym projektem (np. wymiana okien w całym budynku). Natomiast, w ramach dostosowania należy przyjąć wykonanie takich robót budowlanych, w wyniku których nastąpi przystosowanie pomieszczenia do spełnienia funkcji, którą to pomieszczenie będzie miało spełniać w projekcie.

Wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej wyższej niż 10 000 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu. Definicja

środków trwałych jest zgodna z zapisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.). Wydatki ponoszone na zakup środków trwałych oraz cross-financing powyżej dopuszczalnej kwoty określonej w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu są niekwalifikowalne, z wyjątkiem doposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego, gdzie łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie przekroczy 20% wartości projektu (włączając cross-financing).

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, ze względu na sposób ich wykorzystania w ramach i na rzecz projektu, dzielą się na:

- a) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne bezpośrednio powiązane z przedmiotem projektu (np. wyposażenie pracowni komputerowych w szkole),
- b) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wykorzystywane w celu wspomagania procesu wdrażania projektu (np. rzutnik na szkolenia).

Wydatki poniesione na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w lit. a, a także koszty ich dostawy, montażu i uruchomienia, mogą być kwalifikowalne w całości lub części swojej wartości zgodnie ze wskazaniem beneficjenta opartym o ich faktyczne wykorzystanie na potrzeby projektu.

Wydatki poniesione na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w lit. b, o wartości początkowej równej lub wyższej niż 3 500 PLN netto, mogą być kwalifikowalne wyłącznie w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym za okres, w którym były one wykorzystywane na rzecz projektu. W takim przypadku rozlicza się wydatki do wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym i stosuje warunki i procedury określone w sekcji 6.12.2 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. W takim przypadku wartość środków trwałych nie wchodzi do limitu środków trwałych i cross-financingu.

Szczegółowe zasady dotyczące cross-financingu, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych są uregulowane w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.